

O zadržiavaní života v krajine

**Michal
Kravčík,**

**MVO
Ľudia
a voda**

**Kníhkupectvo Artforum
a hudobný klub Pokhoi , 12.6.2014**

Pokusy o prírodovedeckú definíciu života

**Len o planéte Zem vieme
s určitosťou, že sa na nej vyvinul a
vyskytuje život,
že je na nej prítomná biosféra, sféra,
ktorá umožňuje vhodné podmienky
pre život.**

Prírodovedci sa väčšinou zhodujú, že živé organizmy majú tieto vlastnosti:

- schopnosť získavať energiu zo živín pre svoje životné pochody
- schopnosť reprodukcie
- schopnosť mutácie
- schopnosť individualizovať sa
- schopnosť rastu,
- schopnosť odpovedať na zmeny prostredia

Čo spája tieto schopnosti?

VODA

VODA = ŽIVOT

A large, bright orange sun with a textured surface, set against a dark red background. The sun is the central focus, with a grainy, almost crystalline texture. The background is a deep, dark red with some lighter, hazy areas around the sun.

SLINKO

UHLÍK

**Uhlík tvorí základný
stavebný kameň všetkých
organických zlúčenín a tým
aj všetkých živých
organizmov**

The background of the slide is a microscopic image of green plant cells, showing a network of cell walls and chloroplasts.

ŽIVOT

=

SLNKO + **UHLÍK** + **VODA**

SLOVENSKÁ KRAJINA

ČO MY ROBÍME S KRAJINOU?

VYSUŠUJEME
JU!

KRAJINA KENE

KEDYSI TU BOLA OBILNICA RÍMA!

Čo my robíme s krajinou?

Horné Orešany, jún 2011

Levočské vrchy

Kysuce, 18. máj 2010

Lesy Košice, Podhradová nad Suchodolinskou 17. máj 2010

Aký typ poškodenej krajiny treba opravovať

KANALIZUJEME MESTÁ A OBCE

... A MENÍ TOKY ENERGIE MEDZI ZEMOU A NEBOM

**Ako vyrábame
chaos v
atmosfére tým,
že dažďovú
vodu
kanalizujeme?**

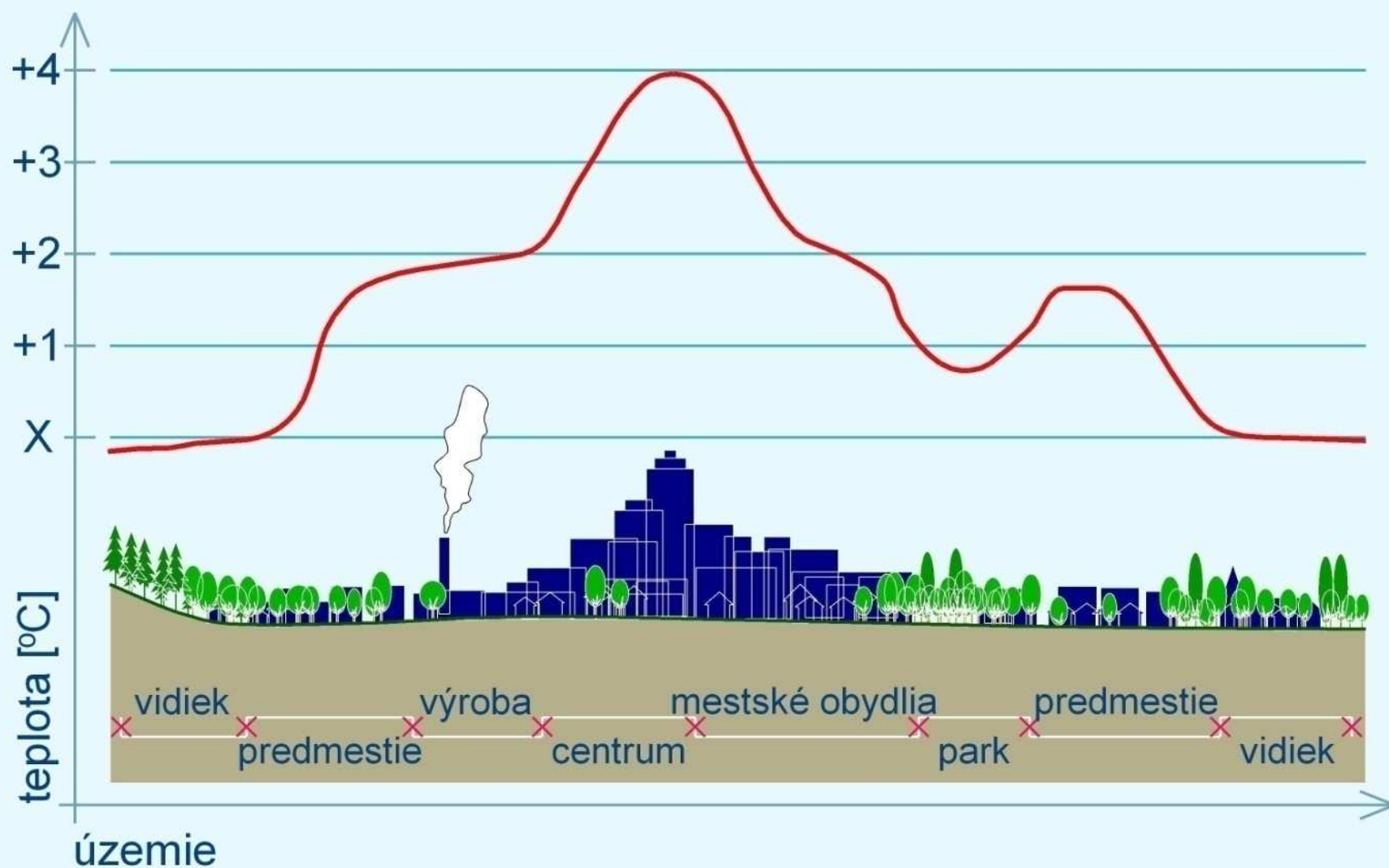
SLOVENSKO V 20. STOROČÍ

zrážková činnosť
v horských
oblastiach rastie

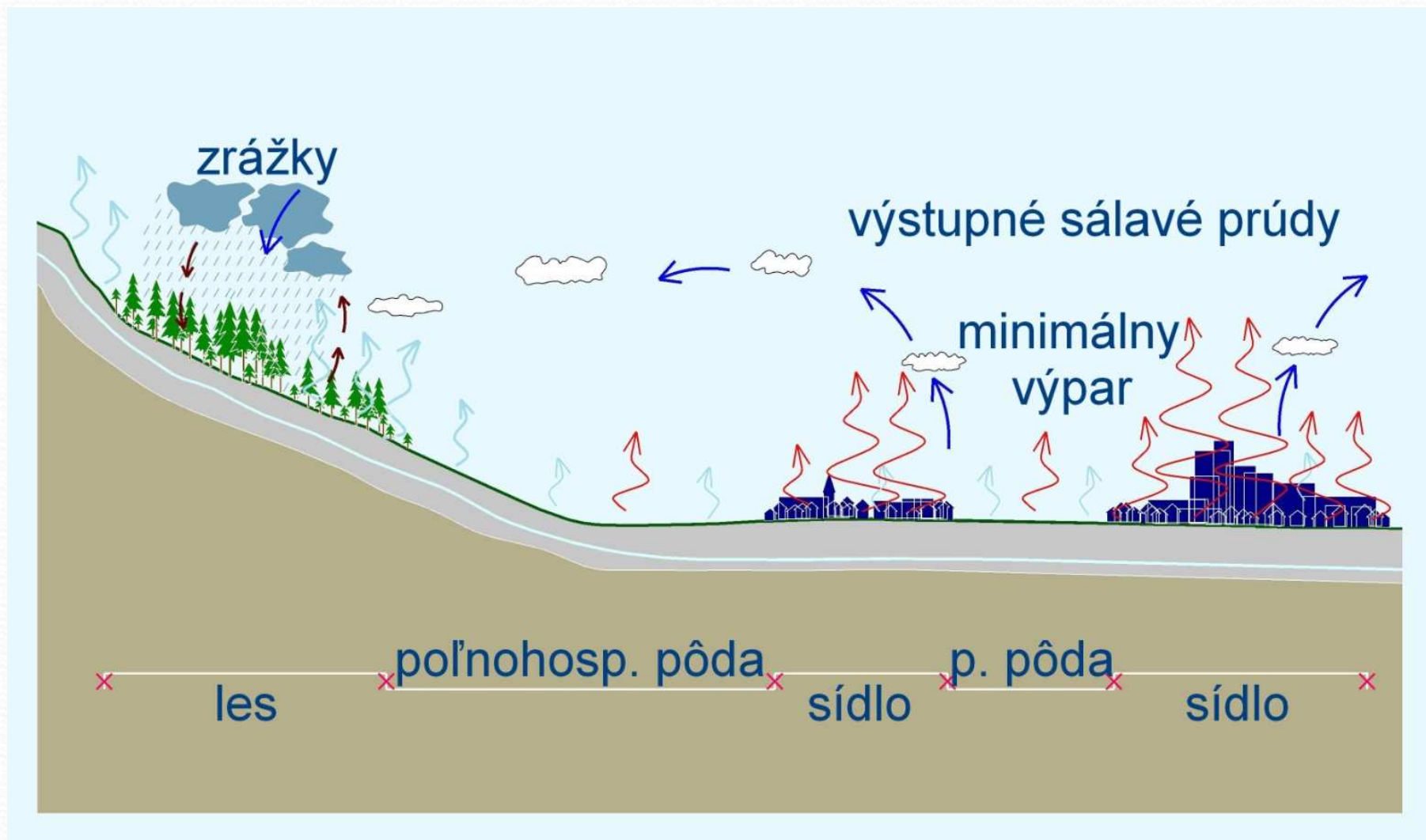

zrážková činnosť
na nížinách klesá

... A VYTVÁRA HORÚCE OASTROVY

... A TIE VYTLÁČAJÚ MRAKY DO HÔR

NESMIEME MLČAŤ!

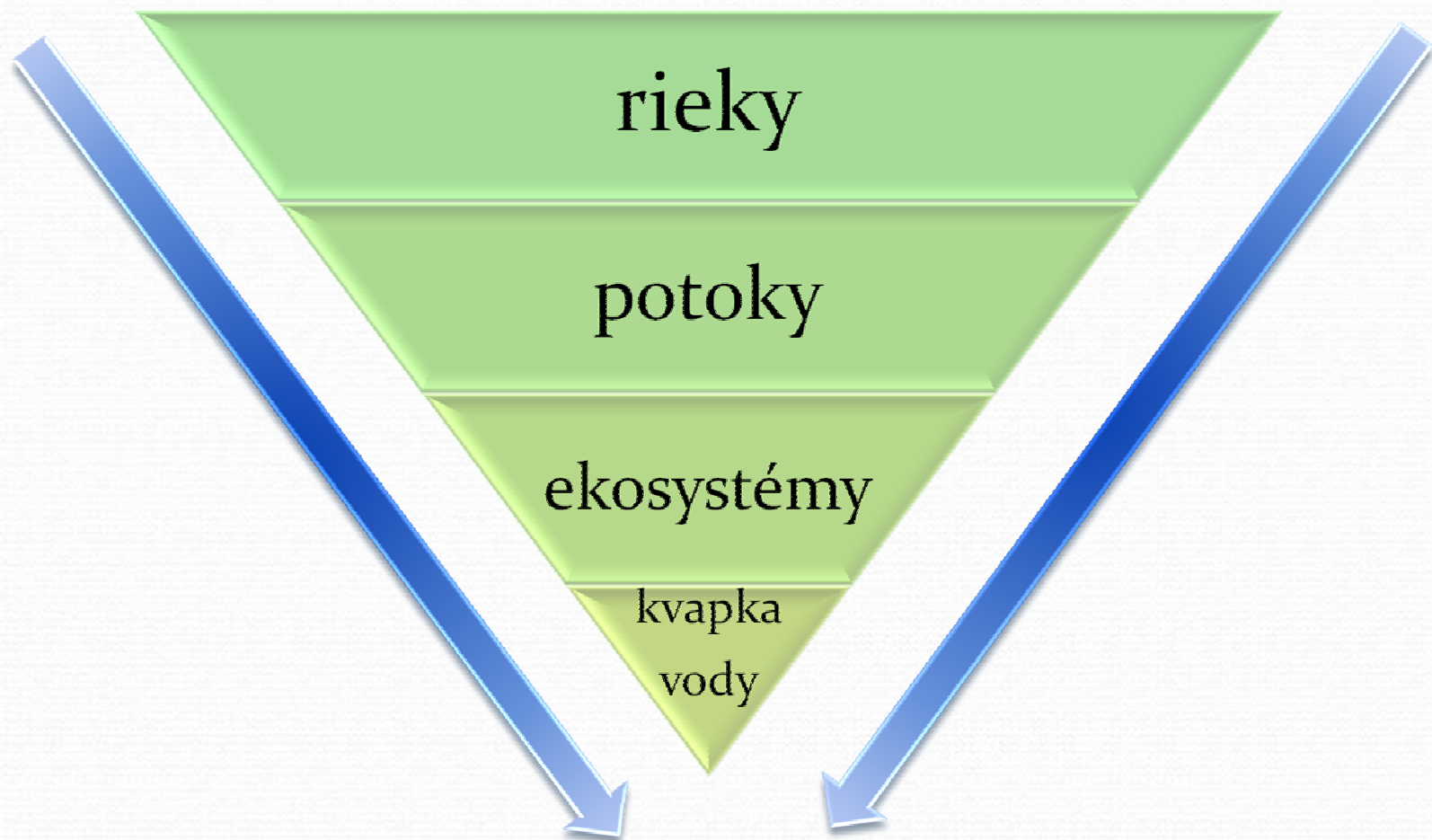
Veterná smršť, Košice , 10.6.2014

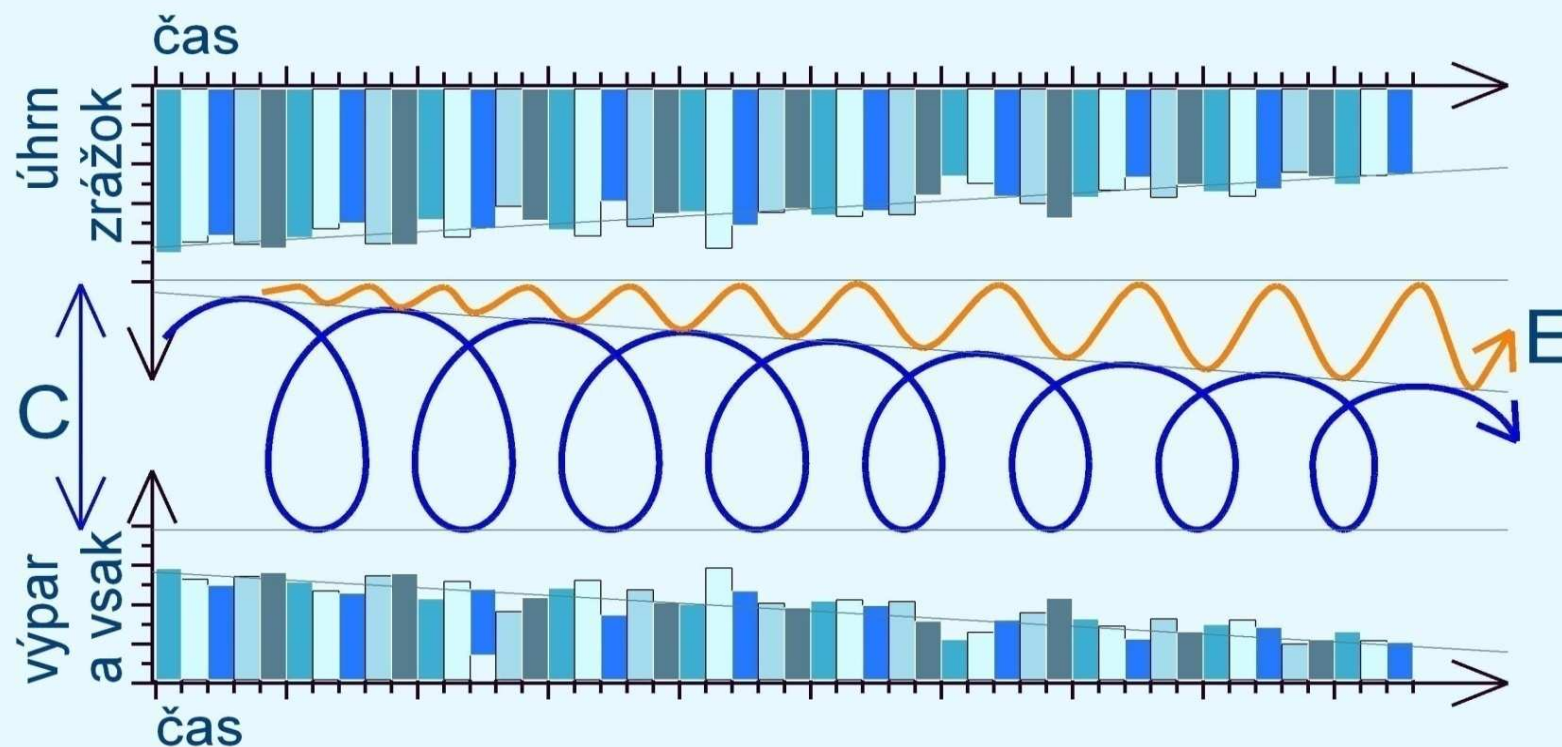
**Takže ubližujeme vode,
ubližujeme vode i životu**

PREČO TO TAK JE?

LEBO MÁME PREVRÁTENÉ HODNOTY V ŽIVOTE A TEDA AJ V OCHRANE VÔD!

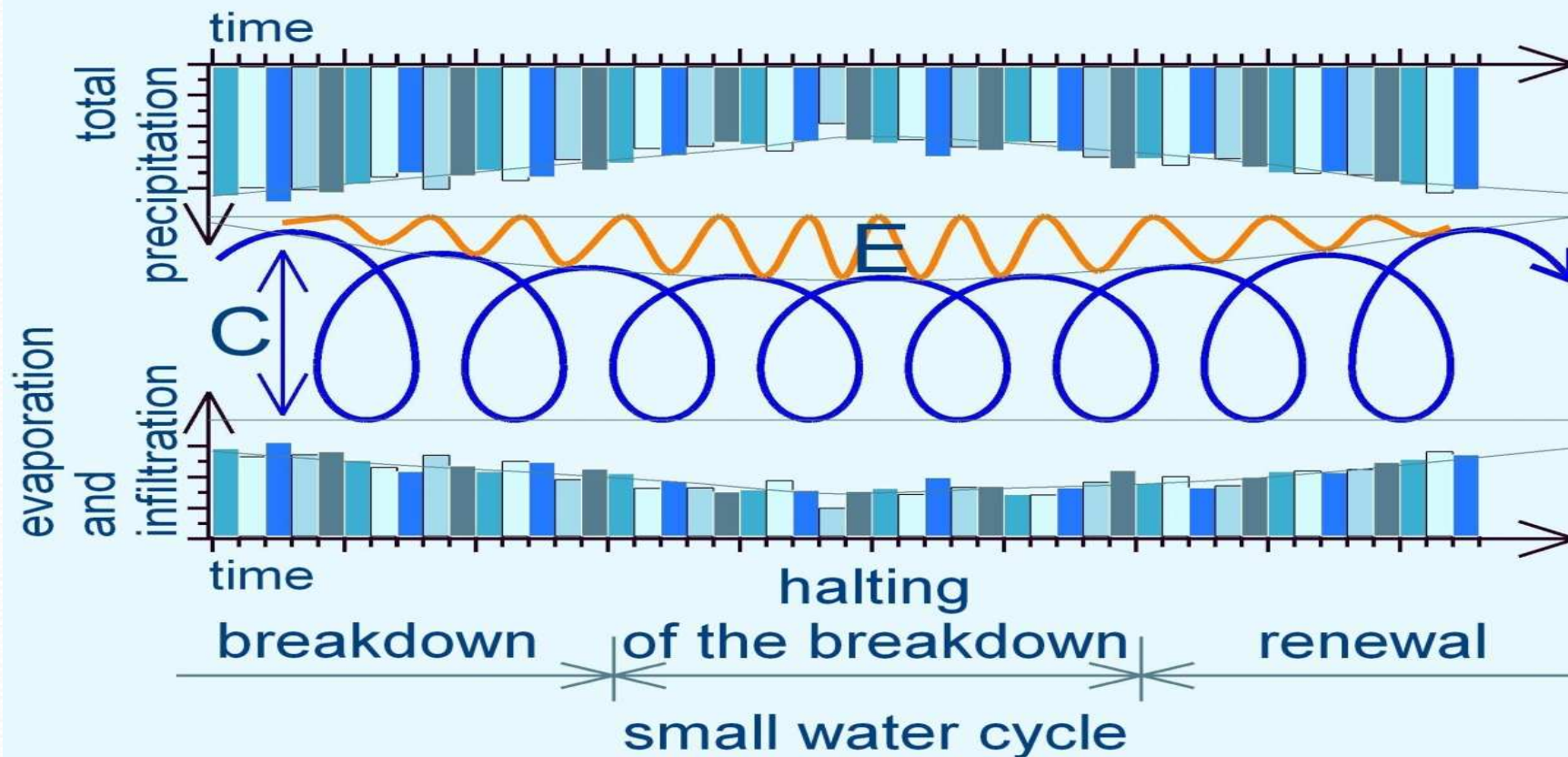
VYSUŠOVANIE Z KRAJINY UVOĽŇUJE PRIESTOR PRE EXTRÉMY V POČASÍ

C - schéma cirkulácie vody v území

E - schéma extrémnych prejavov počasia

ZAVODŇOVANIE KRAJINY MINIMALIZUJE EXTRÉMY V POČASÍ

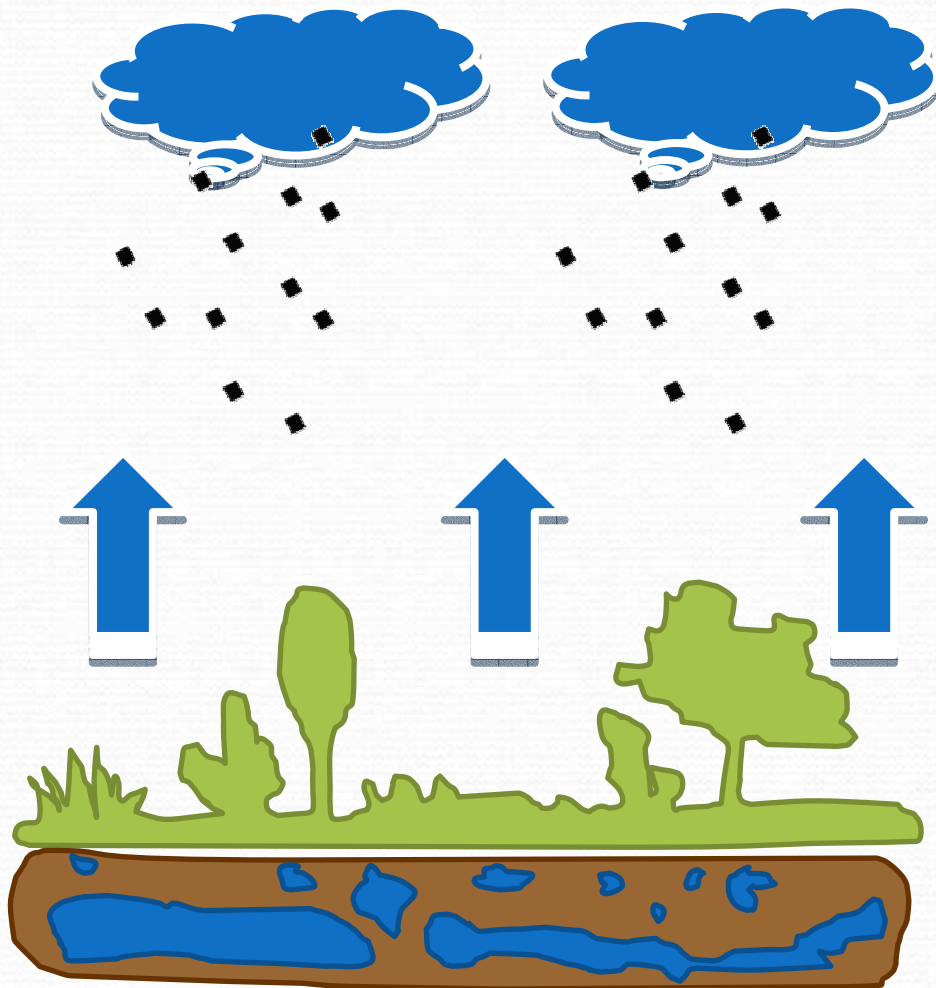
C - diagram of the circulation of water on land

E - diagram of extreme weather events

ZAČÍNAJME OD KVAPKY!

NEW WATER DEAL

Viac mrakov

Viac miernych dažďov

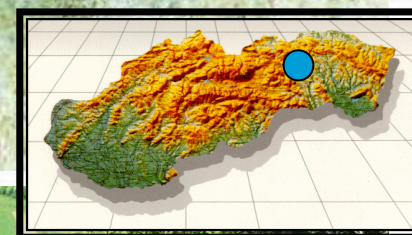
Vyššia vlhkosť

Viac výparu z krajiny

Viac vegetácie a života

Viac vody

ZAČALO SA TO NA TICHOM POTOKU

ROZVINULO SA TO PRI OBNOVE V. TATIER, 2005

**Svahové priekopy
na zbieranie dažďovej vody, Košice, KVP, 2005**

MALÁ LODINA

Povinná

Malý Šariš - Šťastná

ŤAHANOVCE

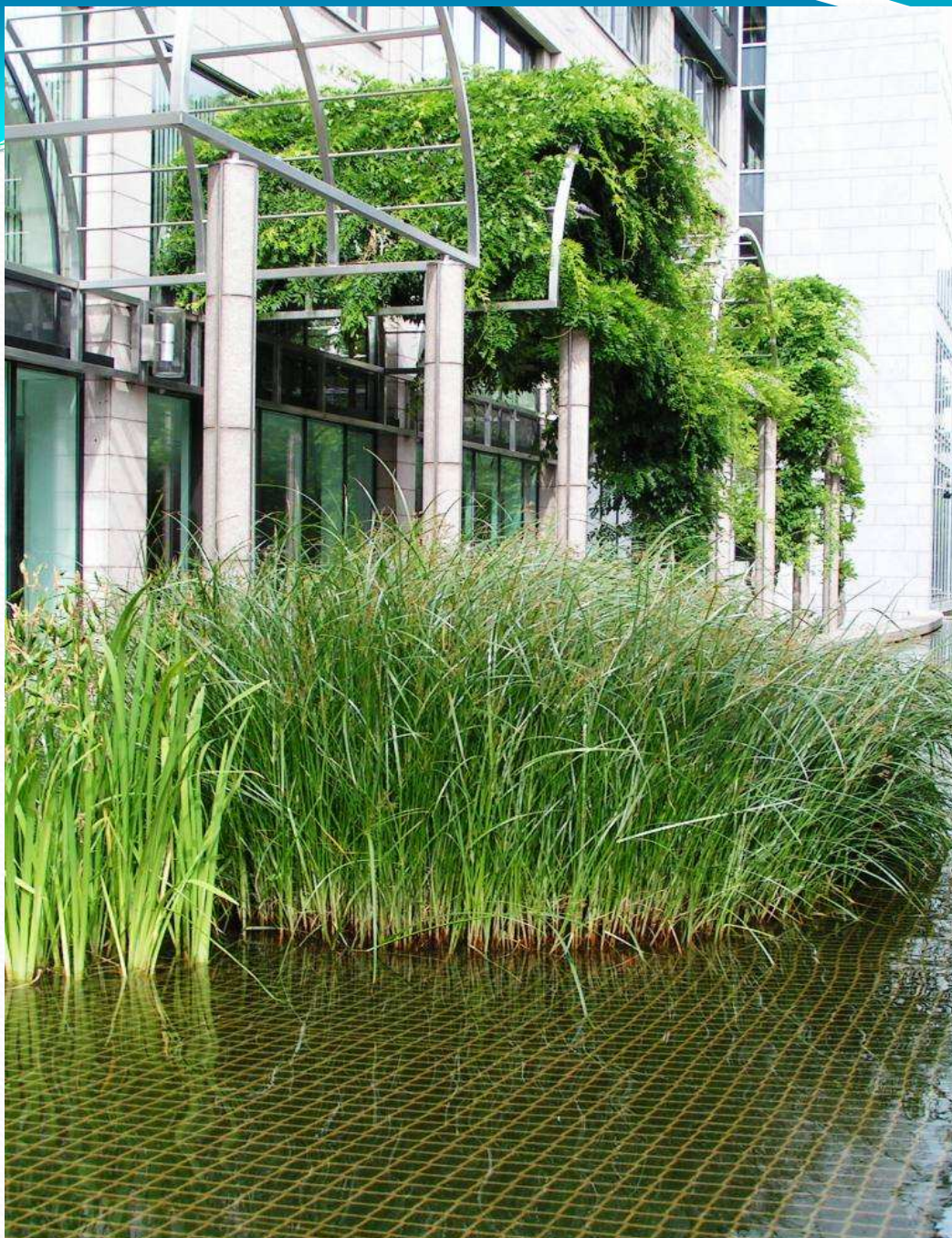
DAŽĎOVÉ ZÁHRADY PRI DOMOCH

DAŽĎOVÉ ZÁHRADY

PRI DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKÚRE

DAŽĎOVÉ ZÁHRADY PRI ADMINISTRATÍVNYCH BUDOVÁCH

Výhody zadržiavania dažďovej vody v krajine

- zdroje vody
- protipovodňová prevencia
- protierózna ochrana
- Stabilizácia klímy
- biodiverzita
- lacné a účinné
- ...a pre ľudí

Betónovanie parkov projektmi EHMK

Demontáž vodozadržných opatření – Ťahanovce, Jún 2014

Projekt LIFE+ Ozdravenie hydro-klímy

• **ÚZEMIE REALIZÁCIE PROJEKTU:** Okres Humenné obce: Baškovce, Černina, Gruzovce, Hrubov, Ohradzany, Slovenská Voľová, Sopkovce, Turcovce

• **ROZPOČET:**

• Celková suma: 1 431 535 €

• Príspevok od EÚ: 690 267 €

• Príspevok L&V: 141 288 €

• Príspevok Ondávka: 600 000 €

• **TRVANIE PROJEKTU:** 8/2012 – 9/2015

• **REALIZÁTORI PROJEKTU:**

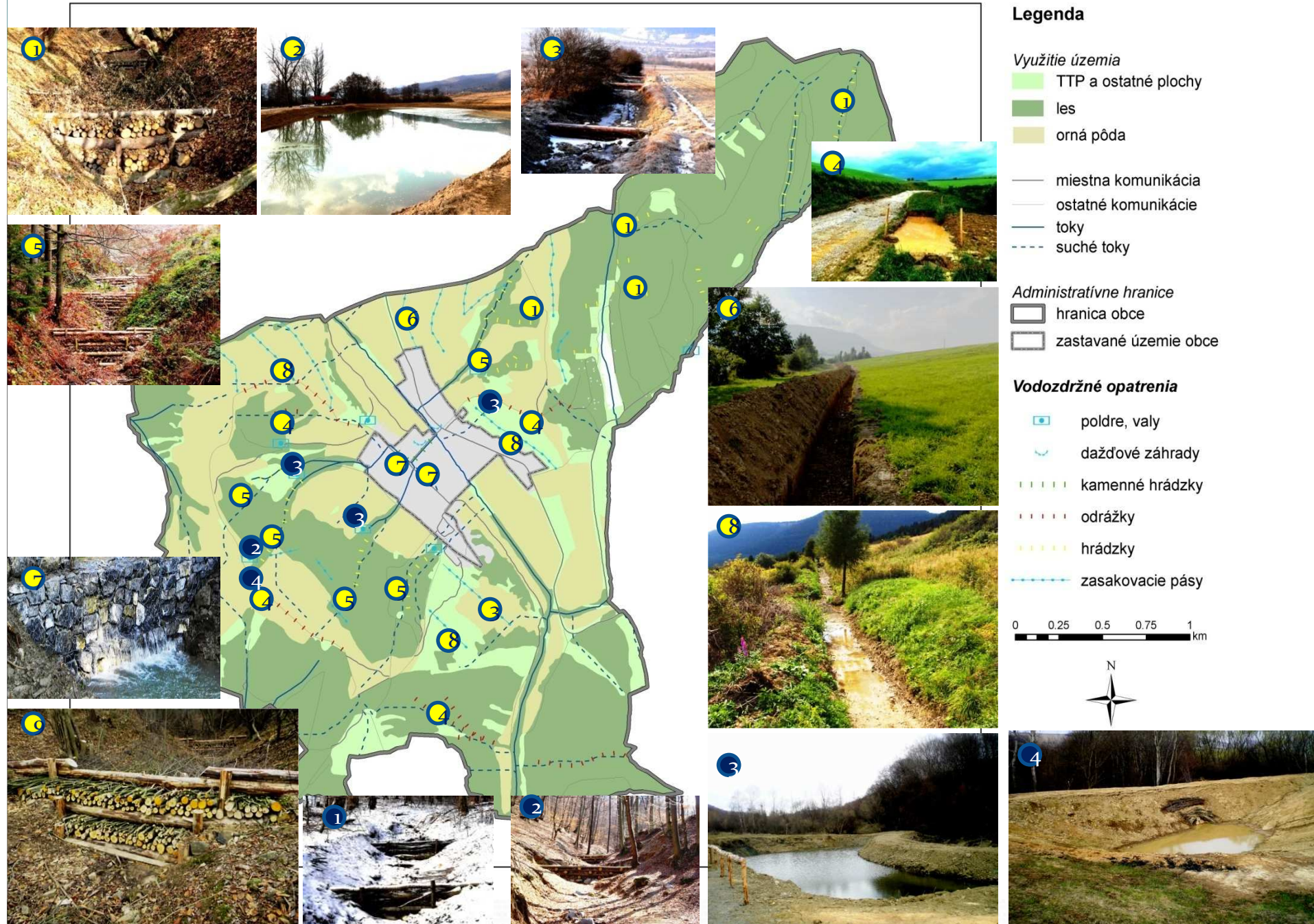
• Koordinujúci príjemca: Občianske združenie Ľudia a Voda

• Prídružený príjemca: Regionálne združenie Ondávka

LIFE11 ENV/SK/1019, Ohradzany, 19. 11 2012

Slovenská Volová

SLOVENSKÁ VOLOVÁ

- 142 opatrení
- 8 nezamestnaných
- 5 mesiacov

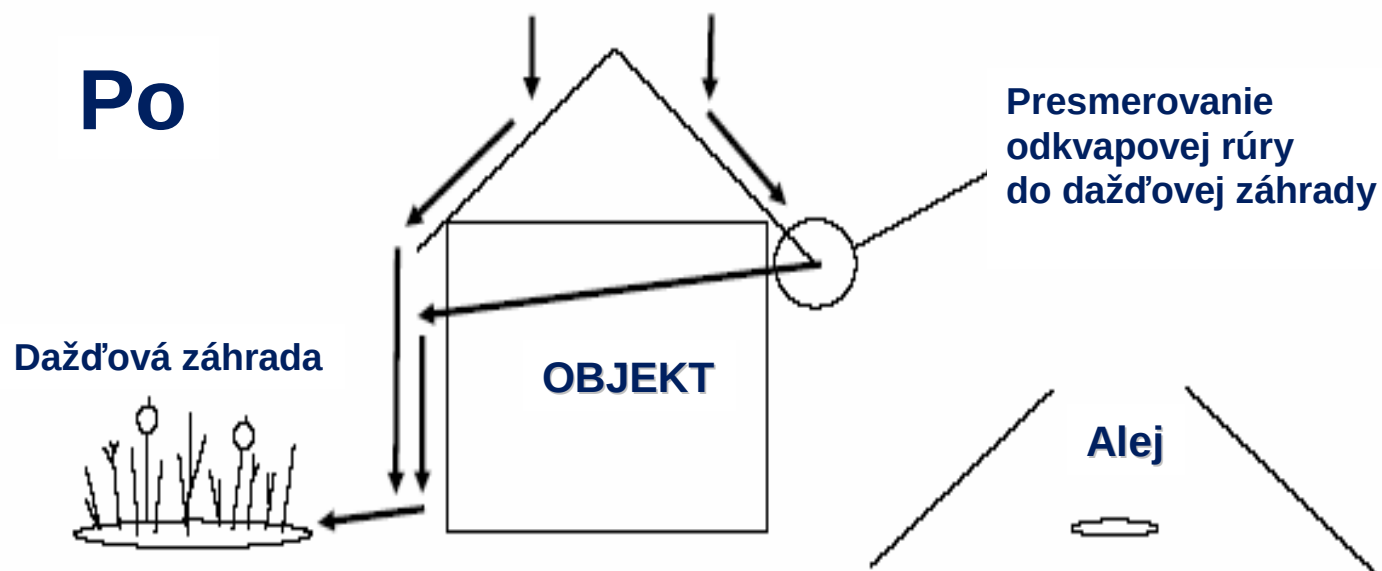
Image © 2014 CNES / Astrium
© 2014 Google

Google earth

Konkrétne typy opatrení v Slovenskej Volovej

Po

Inovatívny systém manažmentu dažďových vôd

Dažďové záhrady namiesto obrubníkov a prícestných rigolov

**KTO
LIKVIDUJE
VODU,
LIKVIDUJE
ŽIVOT**

Ďakujem!

Michal Kravčík,
MVO Ľudia a voda

www.ludiaavoda.sk